

תת"ע (עכו) 12673-02-25 - מדינת ישראל נ' יעקב בן דוד

תת"ע (עכו) 12673-02-25 - מדינת ישראל נ' יעקב בן דודשלוש עכו

תת"ע (עכו) 12673-02-25

מדינת ישראל

נגד

יעקב בן דוד

בית משפט השלום בשבתו כבית משפט לתעבורה בעכו

[07.05.2025]

כבוד השופטת יונת הברפלד-אברהם

החלטה

1. לפני בקשת הנאשם להורות על ביטול כתב אישום מחמת התיישנות בהתאם לסעיף 149 (8) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ו - 1982, (להלן "החסד"פ.");
2. כנגד המבקש ניתנה הודעת קנס שמספרה 10501657182, המייחסת לו עבירה של נהיגה ברכב מיום 14.8.23 בעת שהרכב היה בתנועה אחז או השתמש בטלפון שלא באמצעות דיבורית, בניגוד לתקנה 28 (ב)(1)(א) לתקנות התעבורה (להלן: "הדו"ח"). העבירה הינה עבירה מצולמת.
3. ביום 6.8.24 הגיש המבקש בקשה להארכת מועד להישפט, בטענה כי מעולם לא קיבל לידי את הדו"ח ולראשונה נודע לו עליו לאחר קבלת מכתב מטעם משרד הרישוי לתשלום הדו"ח. לטענתו, פנה בבקשה זו לאחר שפנייתו למרכז פניות נהגים לא נענתה. המשיבה בתגובה לבקשה להארכת המועד, טענה כי יש לדחות את הבקשה להארכת מועד להישפט על הסף, זאת, בין היתר, לאחר שלטענתה הדו"ח נשלח למענו של המבקש, סמוך למועד ביצוע העבירה ולפי אישור המסירה RC501992024H4 המצורף דבר הדואר לא נדרש.
4. המבקש הגיש תשובתו ביום 30.8.24, בהתאם להחלטת בית המשפט, בה נטען, בין היתר, כי לאחר הגשת הבקשה, התקבלה אצלו בדוא"ל ביום 11.8.24 תשובה מדואר ישראל בהמשך לפנייתו בעניין משלוח הדו"ח, לפיה, מדובר במקרה חריג של תקלה תפעולית. כעולה מההודעה, לא הועברה הודעה למבקש על דבר הדואר RC501992024H4 והוא הוחזר לשולח (המשיבה) ביום 22.9.23. בהתאם לכך, טען המבקש כי הוכיח שלא קיבל את דבר הדואר בעניין הדו"ח.
5. בהתאם לכך, ביום 1.9.24, התקבלה בקשת המבקש להארכת מועד להגשת בקשה להישפט.

6. ביום 23.2.25 הוגש כנגד המבקש כתב האישום במסגרת תיק זה, המייחס לו עבירה כאמור בסעיף 2 לעיל.
7. בישיבת ההקראה, שהתקיימה ביום 5.5.25, טען המבקש כי הדו"ח התיישן. לדבריו, העבירה בוצעה לכאורה ביום 14/8/23, אך הוא קיבל הודעה על כך רק בחודש מאי 2024, ועל כן לא קיבל את הדו"ח במועד כדין. לטענת המבקש, במקרה של עבירה המתועדת על ידי מצלמה, חובה על משטרת ישראל לשלוח את הדו"ח לנהג תוך 4 חודשים. כתמיכה לטענותיו, צירף המבקש פעם נוספת העתק תשובת מרשות דואר ישראל וכן צירף מכתב מדואר ישראל מיום 26.9.24, אשר חוזר על התנצלות רשות הדואר כי דבר הדואר לא נשלח למבקש.
8. ב"כ המשיבה טענה כי יש לדחות את הבקשה וכי לא חלף המועד להתיישנות, שכן המבקש קיבל את הדו"ח בשנית ביום 13/12/24, כדי להגיש בקשה להישפט, ולאחר שהגישה, התיק הועבר שוב לתביעות ולאחר חודשיים, ביום 22/2/25, הוגש כתב האישום במועד. לשיטת ב"כ המשיבה, מהרגע שבית המשפט קיבל את הבקשה להארכת מועד, ספירת ההתיישנות להגשת כתב האישום מתחילה מחדש.
9. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להתקבל, מהנימוקים שלהלן.
10. סעיף 225 לחסד"פ קובע את מועדי המצאה בעבירות קנס:
- "(א) עברה שנה מיום ביצוע עבירת קנס, לא יוגש עליה כתב אישום ולא תומצא בעניינה הודעת תשלום קנס לפי סעיף 228(ב); ואולם, בעבירת קנס שהיא עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, ובעל הרכב הוכיח כי לא חלה עליו אחריות לעבירה לפי סעיף 27 לפקודה האמורה, ניתן להגיש כתב אישום או להמציא הזמנה למשפט או הודעת תשלום קנס, למי שנהג ברכב אם לא עברו שנתיים מיום ביצוע העבירה.
-
- (א1) היתה העבירה עבירת תעבורה כמשמעותה בפקודת התעבורה, שהחשד לביצועה מבוסס על צילום רכב כאמור בסעיף 27א או 1א27 לפקודה האמורה, לא יוגש עליה כתב אישום ולא יומצאו לבעל הרכב בעניינה הזמנה או הודעת תשלום קנס, אם כתב האישום, ההזמנה או הודעת תשלום הקנס טרם נשלחו ועברה תקופה כמפורט להלן:
- (1) ארבעה חודשים ממועד ביצוע העבירה, למעט רכב כאמור בפסקה (2);
- (2) שישה חודשים ממועד ביצוע העבירה, אם היה הרכב רכב חדש או רכב מסוג שקבע שר התחבורה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.
-
- (ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי למנוע הגשת כתב אישום נגד מי שביקש להישפט לפי סעיף 229, אף אם עברו המועדים הקבועים בסעיף קטן (א).
11. לעניין עבירות קנס, קבע בית המשפט העליון כי "הליך של ברירת משפט נפתח בהמצאה כדין של הודעת תשלום קנס המפרטת, בין היתר, את העבירה ואת שיעור הקנס שנקבע לה... הודעה זו היא מסמך קונסטיטוטיו ומסירתה לנאשם פותחת את ההליך הפלילי נגדו" (ראו רע"א 5255/11 עיריית הרצליה נ' אברהם חנוך כרם (נבו) 11.6.2013).
12. סעיף 229 (א) לחסד"פ קובע את אופן ביצוע תשלום הקנס:
- " מי שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, ישלם, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, את הקנס הנקוב בהודעה, לחשבון שצוין בה, זולת אם פעל באחת מהדרכים האלה:
- (1) הגיש לתובע, תוך שלושים ימים מיום ההמצאה, בקשה לביטול...
- (2) הודיע, תוך תשעים ימים מיום ההמצאה, בדרך שנקבעה בתקנות, שיש ברצונו להישפט על העבירה " (הדגש אינו במקור - י.ה-א).
13. סעיף 237(א) לחסד"פ קובע את דרך המצאת הקנס:
- "מסמך שיש להמציאו לאדם לפי חוק זה, המצאתו תהיה באחת הדרכים האלה:
- [...]
- (2) במשלוח מכתב רשום לפי מענו של האדם, התאגיד או חבר בני האדם, עם אישור מסירה; בית המשפט רשאי לראות את התאריך שבאישור המסירה כתאריך ההמצאה."
14. בנוסף על הוראה זו, קובעת תקנה 44 א לתקנות סדר הדין הפלילי, תשל"ד-1974, שכותרתה חזקת מסירה, כי: "בעבירות תעבורה שעליהן חל סעיף 239א לחוק ובעבירות קנס רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן." (הדגש אינו במקור - י.ה-א).

15. בית המשפט העליון אישר לא אחת את חוקיותה של "חזקת המסירה" הקבועה בתקנה 44 לתקסד"פ, בע"א 3613/97 אזוב נ' עיריית ירושלים, פ"ד נו(2) 787, 807 (2002) וברע"א 5255/11 הנ"ל, בו קבע כי "בבסיס חזקות המסירה בדואר עומד טעם כפול: האחד עניינו בחובה החוקית של כל תושב לעדכן את מרשם האוכלוסין על כל שינוי במענו ... הטעם השני טמון בניסיון החיים והשכל הישר המלמדים כי מסמך שנשלח בדואר מגיע ליעדו ברוב המכריע של המקרים ... המחוקק קבע כי שילוב טעמים אלה מצדיק לקבוע כממצא עובדתי שמסמך שנשלח בהתאם לחיקוק הרלוונטי (...) הגיע ליעדו; ודי בכך כדי לכונן ידיעה קונסטרוקטיבית של הנאשם או החייב על אודות ההליכים המתנהלים נגדו. עוד מלמד הניסיון כי מקום שההודעה לא נדרשה במען שאליו נשלחה, ברגיל נעוץ הטעם לכך בנמען. אפשרות אחת היא שהנמען שינה את כתובתו בלא לקיים את החובה לעדכן את מרשם האוכלוסין; אפשרות אחרת היא שהנמען לא דרש את ההודעה מטעמים שונים הקשורים בו, ובכללם ניסיון לחמוק מתשלום. בשני מצבים אלה קבע המחוקק כי יש לראות בנמען כמי שקיבל את המסמך שנשלח אליו. זוהי קביעה נורמטיבית הזקוקת לחובת הנמען אי-קיום חובות המוטלות עליו מכוח הדין לעדכן כתובת ולדרוש דואר רשום ששלחה אליו רשות מוסמכת. אפשרות נוספת היא שאירעה תקלה כלשהי שגרמה לכך שהנמען לא קיבל את ההודעה מטעמים שאינם קשורים בו. במצבים כאלה - שהם בגדר החרג ויוצא הדופן - תקנה 44 לתקנות סדר הדין הפלילי מאפשרת לנמען לנסות לסתור את החזקה. אם יעלה בידו לעשות כן, יקבע בית המשפט שההמצאה הייתה שלא כדין."
16. למבקש, בעל הרכב, מיוחסת עבירה מיום 14.8.23 מסוג ברירת משפט, מצולמת, שהמחוקק קבע לצידה קנס. לפיכך היה על המשיבה להמציא לו את הדו"ח בתוך ארבעה חודשים ממועד ביצוע העבירה. עיון באישור המסירה של הדו"ח המצורף לתגובת המשיבה ולכתב האישום שמספרו RC501992024H4, מעלה כי ביום 22.9.23 דבר הדואר חזר לשולח מסיבה שלא נדרש. כמו כן, עיון במענה שקיבל המבקש מדואר ישראל באימייל שצורף, מעלה כי דבר דואר זה לא הועבר למבקש עקב תקלה חריגה. רשות הדואר מודה למעשה כי הנאשם לא קיבל את דבר הדואר באשמתה. בנסיבות אלה, אני קובעת כי המבקש עמד בנטל להוכיח כי לא קיבל לידי את הדו"ח מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן ומכאן שנסתרת חזקת המסירה.
17. הצדדים חלוקים בנוגע לביטול הדו"ח מחמת התיישנות העבירה שבבסיסו, זאת בהתאם לסעיף 225א(1)(א). המבקש מצדו טוען כי חלה התיישנות על ביצוע העבירה שכן לא הומצא לו הדו"ח במועד ומנגד טענה המשיבה כי מרגע שכתב האישום הוגש בהליך זה בתוך זמן של 4 חודשים מרגע שהמבקש קיבל את הדו"ח, לאחר שאושרה בקשתו להישפט, אין להורות על ביטולו.
18. סעיף 149 לחסד"פ קובע כי לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן, בין היתר טענת התיישנות. כלומר רק לאחר הקראת כתב אישום ניתן להעלות את טענת ההתיישנות ולמעשה היא מתבררת לגופה רק לאחר שבית המשפט כבר הכריע בסוגיית ההמצאות לנאשם.
19. בעפ"א (מחוזי ת"א) 23016-09-11 רון משה נ' עיריית חולון (נבו) 15.11.2011, אליו הפנה המבקש, נקבע כי: "מי שביקש להישפט לפי סעיף 229", חייב להיות אדם שנמסרה לו הודעת תשלום קנס, שהיא הפותחת את ההליך בעבירות קנס מן הסוג של "ברירת משפט", בהן נאשם המעוניין להישפט צריך להודיע על כך תוך פרק זמן קצוב, שאם לא כן, לא יהא זכאי להישפט על העבירה. העובדה שעל פי סעיף 149 לחסד"פ ניתן לטעון טענת התיישנות לאחר תחילת המשפט, כלומר לאחר הקראת כתב אישום, גורמת לכך שטענת ההתיישנות מתבררת לגופה רק לאחר שבית המשפט כבר הכריע בסוגיית ההמצאות לנאשם; אך אין לראות בנאשם כמי שביקש להאריך לו את המועד להישפט. הרי הוא לא ביקש זאת כלל ועיקר. כל שביקש הוא לטעון כי העבירות התיישנו ואם ניתן לטעון טענה זו רק לאחר הגשת כתב אישום, אין פירושו של דבר שהוא אכן ביקש להאריך לו את המועד להישפט, אלא מדובר בעניין פרוצדורלי הנעוץ בסדרי הדין."

20. מהאמור נלמד כי הגשת בקשה להישפט באיחור אינה מונעת ממגישה להעלות את טענת ההתיישנות עקב אי עמידה במגבלת הזמנים הנקובה בסעיף 225 לחסד"פ. כמו כן, טענות לביטול דו"חות נטענות במסגרת בקשה להישפט ומשהוגשה בקשה להישפט, לא מתייתרת טענת התיישנות. כך קבעתי גם בהחלטותי בתת"ע (תעבורה עכו) 11187-03-22 מדינת ישראל נ' סמירה אריך (נבו 1.8.2022) ובתת"ע (תעבורה עכו) 13706-06-23 מדינת ישראל נ' יעקב חסון (נבו 1.1.2025). כי לאחר שלא התקבל הדו"ח, לא נמנעת מהנאשמים הזכות לטעון טענת התיישנות כאשר הגישו בקשה להישפט בטענה כי הדו"ח לא התקבל אצלם ולפיכך, קבעתי כי העבירה התיישנה והוריתי על זיכוי מאשמה.
21. במקרה שבפנינו, המבקש כאמור לא קיבל לידי דו"ח בתוך פרק הזמן הקבוע בסעיף 225 א (א1) (1) לחסד"פ, קרי בתוך 4 חודשים מביצוע העבירה הנטענת. למבקש נודע על הדו"ח רק בחודש מאי 2024, קרי בחלוף 9 חודשים ממועד ביצוע העבירה ברכב מיום 14.8.23. בהתאם לכך המבקש פנה אל מחלקת פניות נהגים במטה הארצי בבקשה לקבל את הדו"ח על מנת להבין במה מדובר. משלא נענה, נאלץ לפנות אל בית המשפט בבקשה להארכת מועד להישפט כדי להתגונן ולהשמיע טענותיו ורק ביום 1.9.24 התקבלה בקשתו להארכת מועד להישפט בהמ"ש 2849-08-24, כך שרק אז, יכול היה להעלות את טענתו להתיישנות העבירה וההליך הגיע לפתחו של בית המשפט. עם קבלת בקשת המבקש להישפט באיחור, קם למבקש יומו בבית המשפט והיכולת לברר את טענת ההתיישנות בעניינו. (השוו בעניין זה לתת"ע (תעבורה תל אביב-יפו) 8694-01-24 מדינת ישראל נ' בסט קאר חברה לשרותי רכב בע"מ (נבו 26.8.2024)).
22. סיכומי של דבר, בנסיבות אלה, דין הבקשה להתקבל.
23. אשר על כן, אני מורה על ביטול כתב האישום שהוגש כנגד המבקש במסגרת הליך זה והודעת הקנס שמספרה 10501657182, מחמת התיישנות.
- ניתנה היום, ט' אייר תשפ"ה, 07 מאי 2025, בהעדר הצדדים.